Som príliš často na sociálnej sieti, čo hovoria dáta ? Jozef Kiseľák. ÚMAT. PF

UPJŠ
DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početnos

Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Som príliš často na sociálnej sieti, čo hovoria dáta?

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

17.2.2024

1/24

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF

Stiahnime si svoje dáta

Empirická pravdepodobnosť

Najprv si stiahneme dáta z facebooku:

√ https://www.facebook.com/dyi/?referrer=yfi_settings

Ak nemáte facebook:

súbor: your_posts_1.json

- √ https://github.com/kis81/dataday3
- √ adresár: c:\...\Desktop\dataday4

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF

Stiahnime si svoje dáta

Empirická pravdepodobnosť

JavaScript Object Notation (JavaScriptový objektový zápis, JSON) je spôsob zápisu dát (dátový formát) nezávislý na počítačovej platforme, určený na prenos dát, ktoré môžu byť organizované v poliach alebo agregované v objektoch.

Vstupom je ľubovoľná dátová štruktúra (číslo, reťazec, boolean, objekt alebo z nich zložené pole), výstupom je vždy reťazec. Zložitosť hierarchie vstupnei premennej nie je teoreticky nijako obmedzená.

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ

Stiahnime si svoje dáta

Dočetnos

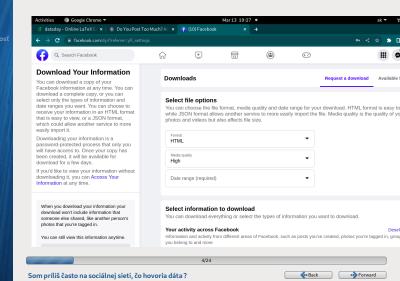
Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často?

Ako funguje empirici pravdepodobnosť v strojovom učení?

Stiahnime si svoje dáta:

√ https://www.facebook.com/dyi/?referrer=yfi_settings

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ

Stiahnime si svoje dáta

Početnos

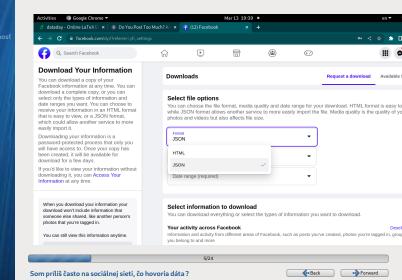
Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Stiahnime si svoje dáta:

√ https://www.facebook.com/dyi/?referrer=yfi_settings

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ

Stiahnime si svoje dáta

Početnos

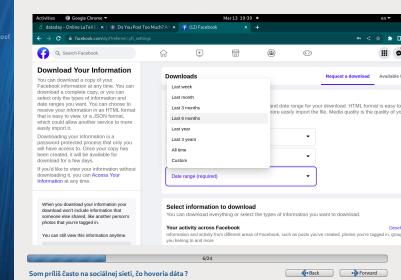
Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Stiahnime si svoje dáta:

√ https://www.facebook.com/dyi/?referrer=yfi_settings

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početnos

Empirická pravdepodobnosť

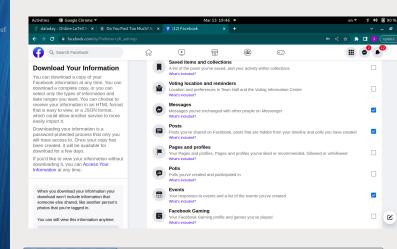
Postujeme príliš často?

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Stiahnime si svoje dáta:

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

√ https://www.facebook.com/dyi/?referrer=yfi_settings

loo Back

• Forward

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početnos

Empirická pravdepodobnosť

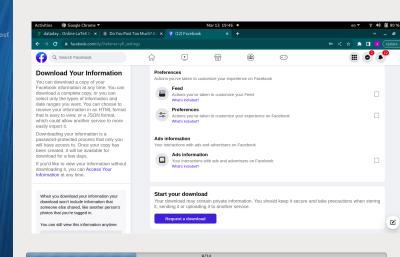
Postujeme príliš často

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Stiahnime si svoje dáta:

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

√ https://www.facebook.com/dyi/?referrer=yfi_settings

loo Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početno:

Empirická pravdepodobnosť

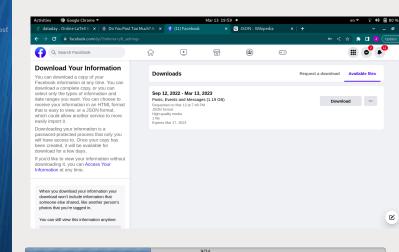
Postujeme príliš často?

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Stiahnime si svoje dáta:

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

√ https://www.facebook.com/dyi/?referrer=yfi_settings

🚱 Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početnos

Empirická pravdepodobnosť

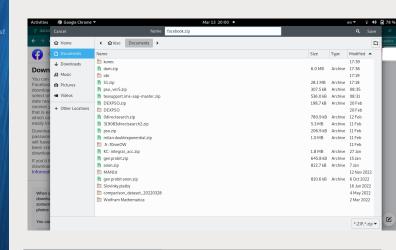
Postujeme príliš často

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Stiahnime si svoje dáta:

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

√ https://www.facebook.com/dyi/?referrer=yfi_settings

Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ

Stiahnime si svoje dáta

Početnos

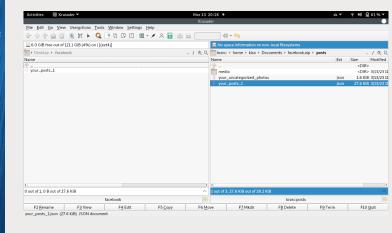
Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často?

Ako funguje empirici pravdepodobnosť v strojovom učení?

Stiahnime si svoje dáta:

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Dočetno

Empirická pravdepodobnosť

Postujomo prílič často?

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

```
III Krusader ▼
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  Mar 13 20:35 •
     Activities
                                                                                                                                                                                                                                                    krarc:/home/kiso/Documents/facebook.zip/events/event_invitations.json — Krusader
   File Settings Edit View Bookmarks Tools KrViewer
Save As... Print Copy
   "name": "Koncert The Lovely pimps a Martina Javor + Band",
                                      "start timestamp": 1340388000,
                                        "end timestamp": 0
                                      "name": "MAGIC DANCE WEEKEND S Lucillou, Enolou, Angelinou a s buben\u00c3\u00c3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00e3\u00
                                      "start timestamp": 1339711200,
                                      "end timestamp": 0
                                      "name": "De\u00c5\u0088 pre rodiny",
                                      "start timestamp": 1337520600.
                                      "end timestamp": 0
                           },
                                      "name": "Koncert La3No - CHce\u00c5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\u00e5\
                                      "start timestamp": 1334770200,
                                      "end timestamp": 0
                                      "name": "Dubova Colonorum v STV".
                                      "start timestamp": 1334505600.
                                      "end timestamp": 0
                                      "name": "TONIGHT PREPARE YOUR COSTUME IT'S \u00e2\u0098\u0098 BOLLYWOOD PARTY \u00e2\u0098\u0098\u0098",
                                      "start timestamp": 1334430000.
                                      "end timestamp": 0
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              (R/O) INSERT en_US * !

    Line 454, Column 2
```

12/24

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoie dáta

Početnosť

Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často

Ako funguje empirio pravdepodobnosť v strojovom učení?

Niekoľko základných pojmov.

- základný súbor (populácia): množina objektov (všetkých štatistických jednotiek), ktoré sú predmetom nášho záujmu a o ktorých sa majú robiť závery.
- **výberový súbor (náhodný výber/vzorka)**: výber určitej veľkosti *n* zo základného súboru veľkosti *N* (t.j. podmnožina základného súboru).
- reprezentatívnosť náhodného výberu: všetky štatistické jednotky z celej populácie majú rovnakú šancu byť vybrané do náhodného výberu:

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početnosť

Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často

Ako funguje empiric pravdepodobnosť v strojovom učení?

Základné typy (diskrétnych) premenných.

Ak NP X môže nadobúdať hodnotu $x_i \in \{kat_2, \dots, kat_p\}$:

- kvalitatívne (kategoriálne) popisujú vlastnosti štatistickej jednotky slovne a nemusia sa dať jednoznačne merať; v závislosti na tom, či tieto hodnoty vieme usporiadať ich ešte delíme na:
 - a) nominálne jednotlivé kategórie síce vieme pomenovať, ale nie usporiadať; nedajú sa robiť žiadne matematické operácie okrem určovania početností; napr. farba očí, značka auta, ...
 - b) ordinálne jednotlivé kategórie vieme aj pomenovať aj usporiadať; ani tu však nemožno robiť matematické operácie. Napr. počet valcov motora auta, kategórie odpovedí: určite áno - skôr áno - skôr nie - určite nie.

🚱 Back

• Forward

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF

Stiahnime si svoje dáta

Empirická pravdepodobnosť

Početnosti (frekvencie)

Dáta získané napr. pri náhodnom výbere chceme redukovať, zhrnúť do niekoľkých číselných charakteristík, ktoré nazývame štatistiky.

Ak máme iba konečne (spočítateľne veľa hodnôt).

- Absolútna početnosť n; udáva, koľkokrát sa príslušná hodnota (znak) x; v súbore vyskytla.
- Relatívna početnosť $f_i = \frac{n_i}{N} = \frac{n_i}{\sum_{i=1}^k n_i}$ je pomer absolútnej početnosti a celkového počtu pozorovaní vo výbere - početnosť relatívna vzhľadom k celkovému počtu prvkov výberu.
- POZOR percentuálne vyjadrenie nemusí priamo implikovať relatívnu početnosť.

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF

Stiahnime si svoje dáta

Empirická pravdepodobnosť

Empirická pravdepodobnosť

- Uvažujme "náhodný pokus", ktorý má práve N možných výsledkov.
- Množina všetkých možných výsledkov je výberový priestor.
- Tento pokus môžeme opakovať a teda pravdepodobnosť intuitívne chápeme ako relatívnu početnosť v nekonečne veľkom počte pokusov.
- Každú podmnožinu výberového priestoru nazveme (náhodný) jav.
- Jednoprvkové podmnožiny nazývame tiež elementárne javy.
- Nech $x_1, \ldots, x_n \in \mathbb{R}$. Hovoríme, že náhodná premenná X má empirické rozdelenie určené týmito dátami, ak je to diskrétna náhodná premenná a $P[X = x_i] = \frac{n_i}{N} = f_i$.

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početno

Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často

Ako funguje empirich pravdepodobnosť v strojovom učení?

Histogram

- Histogram je grafické znázornenie rozdelenia dát pomocou stĺpcov (nie nutne) rovnakej šírky (vyjadruje šírku neprekrývajúcich sa po sebe nasledujúcich intervalov - tried), pričom výška stĺpcov vyjadruje početnosť sledovanej veličiny (v danom intervale).
- Všimnite si, že graf absolútnych i relatívnych početností musí vyzerať rovnako, mení sa len mierka na vertikálnej osi.
- Pruhy v histograme však nie je možné preskupiť.
- Pre ordinálne dáta, nie je vhodné hovoriť o histograme.

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početno

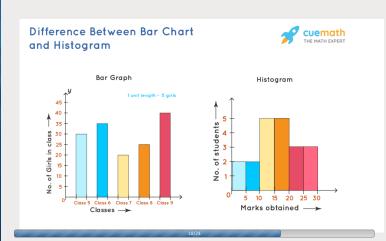
Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v stroiovom učení?

Histogram

Pozor na rozdiel medzi stĺpcovým grafom a histogramom!!!

🚱 Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ

Stiahnime si svoje dáta

Početno

Empirická pravdepodobnosť

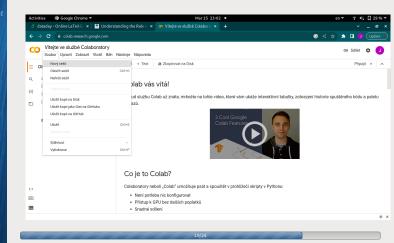
Postujeme príliš často?

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Postujeme príliš často?

- √ https://colab.research.google.com/
- √ Súbor: fcbook.py

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

🚱 Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početno:

Empirická pravdepodobnosť

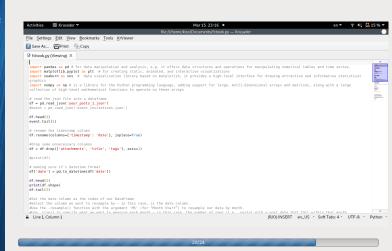
Postujeme príliš často?

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Postujeme príliš často?

- √ https://colab.research.google.com/
- √ Súbor: fcbook.py

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

loo Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početno:

Empirická pravdepodobnosť

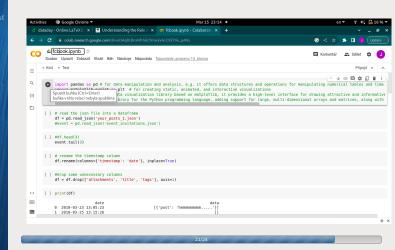
Postujeme príliš často?

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Postujeme príliš často?

- √ https://colab.research.google.com/
- √ Súbor: fcbook.py

Som príliš často na sociálnei sieti, čo hovoria dáta?

🚱 Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početnos

Empirická pravdepodobnosť

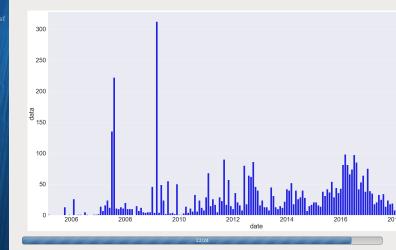
Postujeme príliš často?

Ako funguje empirick pravdepodobnosť v strojovom učení?

Postujeme príliš často?

Som príliš často na sociálnej sieti, čo hovoria dáta?

- https://www.dataquest.io/blog/analyze-facebook-data-python/
- √ https://www.dataquest.io/blog/how-much-spent-amazon-data-analysis/

🚱 Back

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početno

Empirická pravdepodobnosť

Postujeme príliš často?

Ako funguje empirio pravdepodobnosť v strojovom učení?

Postujeme príliš často?

- ✓ Čo vlastne znamená "príliš často"?
- ✓ Potrebujeme nejakú referenčnú hodnotu.
- √ S ňou sa môžeme skúsiť porovnať.
- ✓ Ide o dáta meniace sa v čase: teória čaových radov (stochastických procesov).
- ✓ Proces vykazujúci stacionaritu: všetky alebo niektoré štatistické vlastnosti sú nezávislé na čase.
- ✓ Napr. strednú hodnotu (spriemernenú hodnotu).

🚱 Back

• Forward

Jozef Kiseľák, ÚMAT, PF UPJŠ DATADAY 4

Stiahnime si svoje dáta

Početno

Empirická pravdepodobnosť

ostujeme príliš často:

Ako funguje empirická pravdepodobnosť v strojovom učení?

Empirická pravdepodobnosť v strojovom učení?

Nachádza si cestu do strojového učenia rôznymi spôsobmi. Napríklad:

- v empirických Bayesových metódach sa zozbierané údaje aktualizujú na základe tzv. apriórnych pravdepodobností;
- pred vytvorením tzv. posteriórneho rozdelenia vytvorenie hyperparametrov podľa apriórneho predpokladu;
- testovanie apriórnej pravdepodobnosti "ladenie" rozdelenia pravdepodobnosti na zlepšenie približných hodnôt parametrov;

24/2